

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ผลของโปรแกรมส่งเสริมการจัดการกับอาการหายใจลำบากต่อการกลับเข้ารับการรักษาซ้ำและความพึงพอใจในการดูแลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรงพยาบาลฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวจิราภรณ์ พรหมอินทร์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. พิกุล บุญช่วง	ประธานกรรมการ
อาจารย์สุชาติพิทย์	กรรมการ

บทคัดย่อ

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเป็นการเจ็บป่วยเรื้อรังและอาการหายใจลำบากเป็นสาเหตุที่พบบ่อยทำให้ผู้ป่วยต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล การจัดการกับอาการหายใจลำบากเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ลดการกลับเข้ารับการรักษาซ้ำในโรงพยาบาลและความพึงพอใจในการดูแลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังเพิ่มขึ้น การศึกษาถึงทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการจัดการกับอาการหายใจลำบากต่อการกลับเข้ารับการรักษาซ้ำและความพึงพอใจในการดูแลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่เข้ารับการรักษาในคลินิกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่าง เดือนตุลาคม 2550 ถึง เดือนมีนาคม 2551 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 20 คน ทั้ง 2 กลุ่ม มีลักษณะคล้ายคลึงกันในระดับความรุนแรงของโรค คะแนนอาการหายใจลำบาก ชนิดของยาขยายหลอดลม กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมส่งเสริมการจัดการกับอาการหายใจลำบาก กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) โปรแกรมส่งเสริมการจัดการกับอาการหายใจลำบากที่พัฒนาขึ้นโดย สีนินาฏ ป้อมเย็น (2547) ประกอบด้วยแผนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การมีอาการหายใจลำบากของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังและคู่มือการจัดการกับอาการหายใจลำบากสำหรับผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 2) เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยและ

แบบบันทึกข้อมูลการเจ็บป่วยและการรักษาพยาบาล 3) แบบบันทึกจำนวนครั้งของการกลับเข้ารับการรักษาซ้ำในโรงพยาบาล 4) แบบสอบถามความพึงพอใจในการดูแลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทดสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity index [CVI]) ค่าที่ได้เท่ากับ .85 หากความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ .89 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย สถิติทดสอบแมนวิทนียูและสถิติทดสอบค่าทีชนิดสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ภายหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการจัดการกับอาการหายใจลำบากค่าเฉลี่ยจำนวนครั้งของการกลับเข้ารับการรักษาซ้ำในกลุ่มทดลองน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ภายหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมการจัดการกับอาการหายใจลำบากคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในการดูแลมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมส่งเสริมการจัดการกับอาการหายใจลำบากสามารถลดการกลับเข้ารับการรักษาซ้ำในโรงพยาบาลและเพิ่มความพึงพอใจในการดูแลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังได้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะควรนำโปรแกรมส่งเสริมการจัดการกับอาการหายใจลำบากไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดูแลผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังต่อไป

Independent Study Title Effects of Dyspnea Management Promotion Program on Readmission and Satisfaction of Care Among Chronic Obstructive Pulmonary Disease Patients at Fang Hospital, Chiang Mai Province

Author Miss Jirapron Promin

Degree Master of Nursing Science (Adult Nursing)

Independent Study Advisory Committee

Associate Professor Dr. Pikul Boonchuang Chairperson

Lecturer Suthathip Uprarabut Member

ABSTRACT

Chronic obstructive pulmonary disease (COPD) is a chronic illness and dyspnea is a predominant symptom which leads to patient hospitalization. Dyspnea symptom management is one of the important strategies to reduce readmission and increase satisfaction of care among COPD patients. The purpose of this quasi-experimental study was to examine the effects of a dyspnea management program on readmission and satisfaction of care among COPD patients. Subjects were COPD patients attending the chest clinic, out patient department, Fang hospital, Chiang Mai province during October 2007 to March 2008. Forty COPD patients were purposively selected and equally assigned to the experiment or control group, 20 in each group. The subjects in these groups were similar in terms of disease severity, gender, age, dyspnea score and type of bronchodilators. The experimental group received the Dyspnea Management Promotion Program, while those in control group received routine care. Research instruments consisted of 1) Dyspnea Management Promotion Program developed by Pomyen (2004), which consisted of a sharing experience plan and a patients' manual of practice for COPD patients; 2) data collecting forms which consisted of patients' demographic data and illness and treatment

form; 3) number of times of readmission recording form; and 4) satisfaction of care questionnaire, which the content validity was tested by experts and was .85. Reliability was tested by using Cronbach's alpha coefficient and overall satisfaction of care was .89. Data were analyzed by using the descriptive statistics, Mann-Whitney U test and independent t-test.

The results of this study revealed that:

1. After receiving the Dyspnea Management Promotion Program, the mean scores for times of readmission were significantly lower than those receiving routine care ($p < .05$).
2. After receiving the Dyspnea Management Promotion Program, the mean scores for satisfaction of care were significantly higher than those receiving routine care ($p < .001$).

The findings of this study show that the Dyspnea Management Promotion Program reduce readmission and increase satisfaction of care among patients with COPD patients. The researcher also recommends that the Dyspnea Management Promotion Program should be applied to nursing practice in caring for patients with COPD.